

”Kaos eller totalitarism” är ett tankefel

Rökgranater, svärdsvingande kamelryttare och bepansrade bilar som kör rakt in i grupper av demonstranter. De bilder från demonstrationerna i Egypten som figurerat i media, på Youtube och spridda över sociala nätverk som Facebook har nästan uteslutande fokuserat på de kaotiska scenerna från sammandrabbningarna mellan polis och demonstranter – framförallt på de aktionsfyllda sekvenser från stordemonstrationen den 28 januari. Det finns något aningen perverst i hur man på säkert avstånd vältrar sig i dessa scener, samtidigt som kvällstidningarna fylls med reportage om herr och fru Suomalainens skräckfyllda försök att fly undan detta sinneslösa våld.

Den som vänder sig till Utrikesministeriets hemsida får bilden att bara de finländska turisterna fås hem är vår roll i denna konflikt över. Långt ifrån att uttrycka sitt stöd för någondera parten, eller ens formulera något som helst förhållningssätt till konflikten tycks utrikesministeriet och utrikesminister **Stubb** främst idissla EU:s vaga diplomatiska – i ordets värsta möjliga betydelse – yttranden om att man önskar en fredlig lösning och demokratiska val. Man börjar nästan respektera Israels beslut att öppet stöda president **Hosni Mubarak**, dels av historiska skäl (främst då hans roll i fredsförhandlingarna med Palestina) och dels för att ”garantera stabiliteten i området”.

Det som skrämmer mig mer än några finländska turisternas och reportraras öden är hur denna typ av bilder och rapportering av demonstrationerna som ett sanslöst kaos ger fort-

satt legitimitet åt den dikotomi som kommit att dominera debatten kring inte bara Mellanöstern utan de flesta av de forna kolonierna – nämligen att vi måste välja mellan starka totalitära regimer eller totalt kaos och vidskeplig religiös fundamentalism.

Det är bara i de fall där processen går civiliserat och smärtfritt till som västerländska regeringar ger regimbyten sin välsignelse, det säger en hel del att det oftast är helt avgörande vilken sida armén och dess ledning tar för hur en konflikt kommer att rapporteras. I Tunisien, vars lyckade demonstrationer med påföljande regimskifte inspirerade den Egyptiska rörelsen, valde armens befälhavare att ”skydda revolutionen” genom att ta kontroll över situationen och hota alla grupper över tre personer med omedelbar avrättning. Detta beskrevs som en ”sammetsrevolution” och liknades vid revolutionen i Tjeckoslovakien 1989.

Vilka de praktiska följderna av händelserna i Tunisien och Egypten kommer att bli återstår att se, klart är dock att folket i båda länderna fått nog av de totalitära regimer som det kalla kriget och senare försök från samma håll att stabilisera området lämnat efter sig. Klart är också att rapporteringen från- och reaktionerna på dessa två konflikter klart visar att den västerländska demokratiska omvärlden är fullt beredd att stöda en demokratisk utveckling, så länge denna inte möter något märkbart motstånd från de totalitära regimer vi tidigare samarbetat med. Vi är fullt beredda att acceptera politiska förändringar i Mellanöstern så länge detta inte påverkar turismen, exporten av virke eller leder till en teokratisk stat – även om detta råkar vara folkets vilja.

Demokrati är och får inte vara en fråga om vad som är enklast eller mest rumsrent. När en hel generation unga egyptier genom sina handlingar kräver politiska och sociala förändringar i ett land där korrruption, tortyr och kvinnlig könsstympning är vardag kunde man tänka sig att det var dags att ifrågasätta den stereotypa bilden av Egypten som en trevlig turistdestination med harmlösa pyramider och näslös Sfinx. Istället domineras den största delen av rapporterna från området av en sensationalism över detta massiva spektakel, ofta blandat med en ton av förskräckelse över att demonstranterna beter sig så illa, speciellt med tanke på de stackars förskräckta turisterna och journalisterna. När ska det riktigt lugna ner sig så man kan få en guidad rundtur igen? ■